

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:1564

av Caroline Szyber och Désirée Pethrus (KD)

Mänskliga rättigheter i Burma

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att det internationella samfundet ska driva på en demokratisk utveckling, ökad rättssäkerhet och respekt för de mänskliga rättigheterna i Burma.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige och EU ska få till stånd en kraftfull Burmaresolution i FN:s generalförsamling i år.

Motivering

I årtionden har befolkningen i Burma levt under militärregimens hårda förtryck. Människor har kastats i fängelse för sina åsikter, fördrivs från sina hem och tvingas till arbete på regimens olika ”utvecklingsprojekt”. Kvinnor våldtas systematiskt och barn tvångsrekryteras till armén.

De förändringar som vi sett i Burma de senaste åren kan i alla fall delvis sägas komma ifrån en kontinuerlig press från omvärlden med bland annat tydliga sanktioner, krav på frisläppande av Aung San Suu Kyi och övriga politiska fångar, ett fördömande av valet 2010, förslaget om en FN-ledd kommission för att undersöka brott mot mänskligheten och krigsbrott m.m. Den politiska utvecklingen i Burma har de senaste månaderna påvisat flera positiva tecken. Trots dessa förändringar, som är viktiga, får den internationella dialogen med Burma inte avstanna vid beröm för dessa relativa framgångar. I detta nya skede måste omvärlden istället säkerställa att dess förändrade förhållningssätt till Burma aktivt förbättrar landets allvarliga människorättssituation och främjar en demokratisk utveckling.

Den burmesiska demokratiörelsen arbetar alltså under extremt svåra förutsättningar. Det är fortfarande oklart hur mycket den politiska oppositionen vågar agera inne i landet och risken för nya arresteringar kvarstår. Sedan valet 2010 har hundratals samvetsfångar släppts, men det beräknas ändå sitta minst 800 frihetsberövade kvar. Det är av yttersta vikt att de politiska fångarna släpps, för att den politiska förändringen i Burma ska kunna ses som genuin och seriöst menad.

Enligt den nya konstitution som trädde i kraft i Burma i samband med valet garanteras alla delar av militärregimen straffrihet för begångna brott. Årtionden av förföljelse och mord på civila, tvångsflyttningar och tortyr, sexuellt våld och tvångsarbete, där de etniska minoriteterna varit den främsta måltavlan, går därmed ostraffade. Dessa brott är så allvarliga att FN:s särskilda rapportör om de mänskliga rättigheterna i Burma har rekommenderat att FN inrättar en kommission för att undersöka om dessa brott innebär krigsbrott och brott mot mänskligheten.

Väpnade konflikter mellan militären och flera etniska minoritetsgrupper fortsätter, med grova och kontinuerliga övergrepp som följd. Bara i östra Burma finns det uppskattningsvis en halv miljon internflyktingar till följd av juntans krigsföring mot civila. Vidare har stridigheterna i Kachinstaten i norra Burma som blossat upp under det senaste året resulterat i 90 000 nya internflyktingar. Till detta ska läggas de flera hundra tusen flyktingar som sedan länge lever i läger i grannländerna och de miljontals migrantarbetare som arbetar under mycket svåra villkor, framförallt i Thailand.

En orsak till att militärjuntan fortsätter ha mycket makt är genom utländska företags investeringar i landet där pengarna går till de burmesiska generalerna. Vad få vet är att en del av dessa pengar även kommer från svenska fickor. Flera svenska aktiefonder investerar nämligen i den franska energijätten Total som sedan flera år tillbaka utvinner olja och gas i Burma och därmed direkt bidrar till att göda militärdiktaturen. Fonder som Handelsbankens Europafond och SEB Aktiesparfond har innehav i det franska bolaget. Extra allvarligt är att även bankernas så kallade etiska fonder investerar i Total. Här återfinns exempelvis SEB Etisk Globalfond som marknadsförs som en fond som följer vissa etiska aspekter vid placeringsverksamheten. Uppenbarligen inbegriper inte ”vissa etiska aspekter” sådant som tvångsarbetskraft och finansiering av förtryckande regimer.

Tyvärr är inte banker ensamma om att indirekt stödja den burmesiska förtryckarregimen. Även alla vi pensionssparare är med och betalar då även Första AP-fonden har ett innehav i det franska företaget Total.

Det är av högsta vikt att Sverige och det internationella samfundet är fortsatt aktivt och bibehåller ett tryck på regimen för att fortsatta förändringar ska ske. Enbart när konkreta förbättringar går att se i landet, både gällande demokratisering och upphörande

av grova MR-övergrepp, bör lättnader ske. Släppandet av alla politiska fångar är ett av flera högst rimliga krav som bör ställas på regimen. Ett annat är att regimen upphör med attackerna på de etniska minoriteterna. Det är också av högsta vikt att svenska företag tar sitt ansvar och har ett större etiskt tänkande när de investerar i diktaturer.

Caroline Szyber (KD)

Désirée Pethrus (KD)